

საგარეო უწყვეტი საზოგადოებრივ-პოლიტიკური გაზეთი

გაზეთი გამოდის 1990 წლის 1 მარტიდან

„დიახ“ — თავისუფლებას

უჩვეულო დაინტერესება და პოლიტიკური აქტიურობა ახლდა კვირას, 31 მარტს გამართულ საქართველოს რეფერენდუმს და ხელისუფლების ადგილობრივი ორგანოების საკრებულოთა არჩევნებს.

ლოვანი „დიახ“-ით დაუდასტურეს თავისუფლების გზაზე შემდგარ საქართველოს ერთგულება. გაქვეყნებთ საქართველოს რესპუბლიკის რეფერენდუმის წინასწარ მონაცემებს, რომელიც დაბეჭდილია 2 აპრილის გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკაში“.

საქართველოს რესპუბლიკის რეფერენდუმი (წინასწარი მონაცემები)

ბაზირებულია რაოდენობა საქართველოს რესპუბლიკაში 8.657.477. რეფერენდუმის მონაწილეთა რაოდენობა—8.802.572 (90,3 პროცენტი). საკითხის დადებითად გადაწყვეტის მომხრე ამომრჩეველთა რაოდენობა („დიახ“)-8.266.285, რაც შეადგენს რეფერენდუმის მონაწილეთა 93,9 პროცენტს, ხოლო ამომრჩეველთა სრული რაოდენობის 89,8 პროცენტს.

ერთი გამოცვლის რეკონანსი

ეს სომეხი აშკარა დედაბოძია

ვინც 27 მარტს უყურა საინფორმაციო პროგრამა „ვერმის“, შეტყობინებდა არ აღმოჩნდებოდა იყო საბჭოთა კავშირის უმადლესი საბჭოს დეპუტატის ჩეხოვეის მორიგი ცილისმწამებლური და დემოგოგიური გამოცვლით. ცენტრის დაკვეთით გამოცემა მორიგი პასკვილი ქართველი ხალხის წინააღმდეგ გამოცვლელმა ძალზე „ორიგინალური“ შეფასება მისცა ყოფილ სამხრეთ ოსეთში მამდინარე მოვლენებს.

საკითხებზე. გამომსვლელმა შეგნებულად არ დაინახა ამ შეხვედრის ზედმიწევნით დემოკრატიული, კონსტრუქციული შინაარსი და ლაფი გადაასხა მას. მაყურებელთა წინაშე ერთხელ კიდევ გაშთავლდა სახე პარწივარდინილი სეპარატისტისა, რომელიც ქართველი და ოსი ხალხის მტრების წისკვილზე ასხამს წყალს. ჩეხოვეი წუხს იმის გამო, რომ მხარეებმა არაფერი იღონეს „ისტორიული უსამართლობის“ აღსადგენად. იგი მისტირის სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქს და შექმნილი პოლიტიკური კრიზისიდან ერთადერთ გამოსავალს მის აღდგენაში ხედავს.

სიმულვალთ. ახლა, როდესაც ერთგვარად ისახება კონფლიქტის მოგვარების პერსპექტივა, ჩეხოვეი და მისი მსგავსნი ცეცხლზე ისევ ნათეს ასხამენ. სწორედ ამისთანა გამოცვლები უხამ ავენ ატმოსფეროს თვით საბჭოთა კავშირისა და რუსეთის ფედერაციის სახალხო დეპუტატებს შორის, უბიძგებენ მათ მიღონ არასაკმარისი რაოდენობის გადაწყვეტილებები. დაბეჭიოებით შეიძლება ითქვას რომ ჩეხოვეი არა მარტო ქართველებს, არამედ საკუთარ ხალხსაც მტრობს ასეთი ცილისმწამებლური გამოხდომებით და იმპერიული ძალები მხოლოდ და მხოლოდ საკუთარ ბინძურ სახენ აელენენ.

გვერდის ფონდი „საგარეო“

მშენებელთა წვლილი

ფაქტის განკარგულებით შეიქმნა წვლილის ეკონომიკური და სოციალური განვითარების ფონდი „საგარეო“. ამ კეთილ და საშვილიშვილო საქმეს პირველი გამოცემაურა №12 სამშენებლო ტრესტის კო-

ლექტივი, რომელმაც ფონდი „საგარეო“ ანგარიშში ჩარიცხა 110 ათასი მანეთი. შეგახსენებთ, რომ წვლილი სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების ფონდის ანგარიშში 1425, „ბინისოციალი“.

გადაამაგმუშავებელი საზოგადოებრივი საზოგადოების წინ

ყოველ ცივილიზებულ ერს ჰქვს უფლება თავის ბედს თვითონ განაგებდეს, ამდენად გასაგებია ქართველი ხალხის მისწრაფება—იყოს თავისუფალი.

პროდუქციის ფასი გაიზარდა 220 პროცენტით, მომხმარებელი მოვლის ხარისხიან პროდუქციას და მის გარეშე წარმოების

ტექნოლოგიურ რევიმს, გააუმჯობესებს პროდუქციის ხარისხს; ასევე დაინერგა ნახევარფაბრიკატის სპეციალურ ტუნკერებში

წარმოების გაფართოების მიზნით ფაბრიკის კოლხიდის ჩაის მიწლები პუნქტის ბაზაზე ავაშენეთ ჩაის მიკრო ფაბრიკა, რომ-

მომხმარებელი ელის კარგ პროდუქციას

საქართველოში ჩატარებულმა რეფერენდუმმა დაამტკიცა, რომ საქართველოს მოსახლეობა ერთსულლოვანია ამ საკითხში.

№ 1 ჩაის ფაბრიკის მრავალწარმომადგენელი კოლექტივი რეფერენდუმზე გამოსატა თავისი დამოკიდებულება დღევანდელი პარლამენტისადმი და ერთსულლოვანად მისცა ხმა საქრებულოს დეპუტატებს.

თუ თავისუფლება ჩვენი გულსთქმია, მაშინ საქმით განვამტკიცოთ ნაფიქრი და ნაოცნებარი. პირველ რიგში ქართულ ჩაის უდა დაეუბრუნოთ ძველი ღირსება: ეს ხადაო არ არის, მით უმეტეს მაშინ, როდესაც ჩაის

რენტაბელობაზე, მოგებაზე ლაპარაკი უდმეტია. ეს არგუმენტი დაედო საფუძვლად ჩვენს მუშაობას. ფაბრიკა (ღირეკტორი გ. გოგობია), თითქმის წაადა სეზონისათვის. დარჩა მხოლოდ შედგების სამუშაოები.

სხვა სიახლეთა შორის მოვიყვან რამდენიმე მაგალითს: წელს პირველად დაინერგა საღებო და საროლერო საამქროს ავტომატიზაცია, რაც ცხადია, შეამსუბუქებს მუშის შრომას და დაიცავს

შესანახი შექანიზეული ხაზი, რამაც უნდა გამოათავისუფლოს ოთხი მუშა მძიმე შრომისაგან; გავმართეთ პნეუმორანსპორტით ნახევარფაბრიკატის დამხარისხებელი; ახალი ტექნოლოგიური ხაზი—„ხაბისის“ ავტორები არიან ტექნიკურ მეცნიერებათა კანდიდატი ლ. ხარებავა და ქუთაისის პოლიტექნიკური ინსტიტუტის მეცნიერ. თანამშრომელი ჯ. ბაბუნაშვილი.

ელიც მიიღებს და გადაამუშავებს მოსახლეობის კერძო ჩაის ნედლეულს. მიკროფაბრიკის წარმადობა 1600 ტონაა. ამ იღვის ავტორია ტექნიკურ მეცნიერებათა კანდიდატი ჯაურ დარასელია. ინდივიდთა ჩაი გადაამუშავდება ტექნოლოგიით. იგი უნდა გაუტოლდეს მსოფლიო სტანდარტებს, უნდა გახდეს კონკურენტუნარიანი. ბევრი რამ უნდა ეს და გადახდნია პირველ ფაბრიკას, მის

კოლექტივს, რომელმაც უკამ მოიტოვა ნახევარი საუკუნე. იმ პერიოდში ნაგებ-ნაშენებ საცხოვრებელ სახლებსაც შეეპარჯ „სიბერე“ და საკურობებამ მოითხოვა მათი ახლით შეცვლა.

წელს საქსპლოატაციოდ გადაეცემა ფაბრიკის ტერიტორიაზე მშენებარე მშენიანი საცხოვრებელი სახლი, საიდანაც ფაბრიკის დაეთმობა 15 ბინა, მომავალ წლისათვის გაგრძელდება საცხოვრებელი ბინების მშენებლობა და ახალმოსახლეობან იზეიმენ კიდევ 13 ოჯახი. დანარჩენი მშენებარე დაკმაყოფილდება უახლოეს ოთხ წელიწადში.

წარმოების ხელშეწყობით გაშენდა ბიგინის სახლი „საუნა“ საკონდიტრო საამქრო და სხვა ამოცანა ერთია: ვიშრომოთ უკეთ, კარსმოდგარ სეზონში შევხვდეთ მომხმარებელი. 3. გავაგა, № 1 ჩაის ფაბრიკის მთავარი შექანიულისი.

განსვენებთ გულათის აკადემიას და ჩვენს გონებაში ცოცხლდება დიდი დავით აღმაშენებელი. ყოველი ქართველის თვალწინ წარმოსდგება შთაგონებული სახე გულიათი მეფისა, რომელმაც ფეხზე წამოაყენა თურქ-სელჩუკებისა და არაბების უღლით განაწამები ქართველობა.

დიდი დავითის სახელს უკავშირდება შარავანდედით მოხილი ლაშქრობები სამშვილდეში, გრემში, ურბნისში, დიდგორში, რომლითაც ლაშქარმა ქართველები ბუდებს უწირვედნენ სულთა. მხოლოდ მტრებს და იმადროულად ანჭიდრდნენ სადათას ძილში წასულ თავის ერს, რათა მიწავლული გროვნიული თვითშეგნება გამოეცხადებინათ.

დავით აღმაშენებლის ფერმაში ერთმანეთს მარაგონულად ერწყმის შორსმჭვრეტი პოლიტიკოსი და გულთაშობილი ადამიანი. დღეს, როცა ყოფილი და პოლიტიკაში მორჩვეული ზნეობრივი საწყისების აღდგენაზე, ზოგად-ადამიანური ფასეულობებისათვის გუთონილი ადგილი მიიღწევა ფიქრობთ, ეწიო უკანონო სარგებლობას გვაძლევს დიდი დავითი.

თის გაკეთილება. ახლა, როცა თითქმის ცხრა საუკუნე გვაშორებს ამ ძლიერ-ოსილი მეფის მოღვაწეობიდან, ჩვენს წინ საინტერესო კუთხით წარმოსდგება დიდი, როგორც ერის სულიერი მოძღვარი, რომელმაც თვითშეგნების ახალი გზები გაკეთილება.

მისი ღირსსახსროვარი თარიღები

მარად უქრობი ნათელი გულათისა

ბი გაუპრა თავის თანამედროვეთ. დავით აღმაშენებელმა ქართველ იტოდა, რომ მარტო ხმლით ვერ განმტკიცდებოდა საქართველო. იგი სულიერ ცხოვრებას, მაღალ ზნეობას უნდა აედორობინა. ამიტომ იყო წიგნი ხმალთან ერთად მისი განუყოფელი თანამგზავრი. დიდებულად იცნობდა მეცნიერებისა და ხელოვნების დარგებს—ისტორიას, ფილოსოფიას, ასტრონომიას, ბოტანიკას. მეფის მაღალ პოეტურ ნიჭიერებაზე მეტყველებს მისი საოცარი პოეტურ-ფილოსოფიული

რი თხზულება—„გალობანი სინანულიანი“. საუკუნეთა ქარაშობის გუბალო და დღემდე ანცვიფრებს მნახველს მის მიერ. აბეულო ხელთუქმნილი სავანე სტრინისა—გულათის აკადემია, რომელიც აღაშენა ქუთაისის

გორც იმდროინდელი ბიზანტიის სქოლასტიკურ უმაღლეს სკოლაში, ისწავლებოდა მეცნიერების შვიდი ძირითადი დარგი: გრამატიკა, ფილოსოფია, რიტორიკა, არითმეტიკა, გეომეტრია, მუსიკა და ასტრონომია. მაგრამ ეს არ გახლდათ ერთადერთი კერა განა

ამასთან უმაღლო ორგანიზატორი, რომელიც შეუძლებელი უწოდებდას უთმობდა განათლებისა და კულტურის ხელშეწყობის წინსვლის საქმეს. სწორედ ეს უაქტორი განაპირობებდა იმას, რომ დავითის ღრმინდელ საქართველოში კულტურული ცხოვრება ქვეყნის პოლიტიკური და ეკონომიკური მდგომარეობის შესაბამის სიმაღლეზე იდგა. ეს მომენტი განსაზღვრავდა შუასაუკუნეების ქრისტიანული და აგლეთის და მუსულმანური აღმოსავლეთის ელიმენტების შებენი ორიგინალურ სინთეზს, ყოველივე ეს კი შესაძლებელი იყო მხოლოდ საქართველოში, ორი კულტურული მსოფლიოს მიჯნაზე, ამ ეპოქაში, როდესაც მოზადად წინამძღვრები რელიგიური და ნაციონალური კარნაქტილობისაგან ქართველი ერის განთავისუფლებიანათვის.

დიდება მას, 885 წლის უმაღლეს ძეგლს, ცხრა საუკუნეოაწინ წასულიდან მწესებით ამოპართულს, ქართველი ხალხის სულიერი სილამაზისა და უძველესობის მარადგაუხუნარ სიმბოლოს.

საყოველთაოდ ენობალოა კომუნისტური რეჟიმის მიერ შვიდი ათეული წლის მანძილზე შირქველი ისტორიული გვიარის წარმომადგენელთა დევნა თურა, ზიანი მოუტანა საქართველოს. დაამდაბლეს და გადააგვირგნველტურის, განათლებისა და მაღალი ზნეობის აღმშენებლის ამალგებელი სული. წაღით ჩა-

და შექმნა რეგიონალური საკრებულოები. 24 მარტს ქ. ზუგდიდში ჩამოვიდნენ სოგვარეულო საკრებულოს სულსწამდგმელი ქალბატონი ია ბაგრატიონ-შუბრაწელი, საქართველოს საკრებულოს გამგეობის წევრები ი. ჩიქოვანი, ზ. ლომიძე, ე. ბაგრატიონი, თ. შერვაშიაძე, სტუმრებს ზუგდიდში

ბაბბი — 150

დალხენილი ხსოვნა პრა ჰქონია

ერის სთავაზუნებელი მგონს აკაი წერეთლის შემოქმედებას პის საიუბილეო დღეებში გაათქციებული ინტერესით აკვირდებოდა. ეცნობა მკითხველი საზოგადოება. ჩვენთვის ერთნაირად ძვირფასია ყოველი სტრიქონი, რაც მასი ხელდან გამოსულია. დიდი აკაი ყველგან — პოეზიაში, პროზასა და პუბლიცისტიკაში, რჩება კეშმარტი მამულიშვილად, ერის განმანათლებლად და ჭირისუფლად. არ იყო სატიკარი, თუ სალენი ქართველობისა, აკაი წერეთელს გულის ძარღვებში არ გამოეტარებინა და საქვეყნო წყულისთვის მისეული მალამო არ დაეღო.

ახლა, როცა დიდი ერისკაცის ხსოვნისადმი პატივის მიგების დღეებ უღრმესი მოწიწებითა და სიყვარულით გრძელდება მთელ საქართველოში, მკითხველებს ვთავაზობთ მკირე ფრავმენტს ჩიზონ ფირცხალავას „მოგონებთა ფურცლებიდან“.

თლები. უმაღლესი სასწავლებელი ფუნქციონირებდა იუალთაში, გრემში, კულტურულ-სავანე-მანათლებლო ცენტრები მოქმედებდა ხაზღვარგარეთაც.

როგორც ვნახეთ, დავით აღმაშენებელი არ იფარგლებოდა ქვეყნის სამხედრო და ეკონომიკური პროტენციალის აღორბინებით. ბიკანი პოლიტიკოსი ერის სულიერი ცხოვრების საქეთმპრობელიც ვაზლდათ. იგი თანამედროვეთა წინაშე წარსდგებოდა, როგორც ქვეშარტი ბრძენკაცი, მრავალმხრივი ცოდნით აღჭურვილი ფილოსოფოსი და პოეტი.

ობას ანგარიშებში, ნამეტურ როგორ აკადრებდა ამას აკაის. მაგრამ უსიამოვნება არ უნდა შივარქროთ აკაის სიყვებს. აკაი ფულის უნაგარო მხარჯველი იყო, ჰივი ნამდვილი. იმას რომ

ორად ათასი, ხუთი, ათი ყოველთვიურად ჰქონდა, მისი კიბე ძალიან ხშირად მიაწვდილი იქნებოდა.

ჩემთან აკაის კარგი დამოკიდებულება ჰქონდა. ჩემი სალიტერატურო-სამხატვრო შურნალი „მზე“ (მერე „ფასკუნჯი“) რომ გამოდიოდა, ხალხით მომაროდა „თავდადასავლის“ გაგრძელება და ლექსებსაც მძლევდა. გავისხენებ ამ შემთხვევასაც ერთ დიდას ადრე აკაი შემოვიდა წერა-კითხვის საზოგადოების კონტელარიაში და საიდუმლოდ მითხრა: ძალიან მესაქირობდა და ეს მანეთი უნდა მახსოვოთ. აირადად მე ეს ფული არ მქონდა, მაგრამ უარის თქმა როგორ შემელო. გავადე უთი და საზოგადოების ფულიდან მაშინვე გადავუთავი. თუ დამიბრუნებო, ხომ კარგი, თუ ვერა, ჩემი ჯამგირიდან დავფარავდი ნაწილად. ნაწილად, საბედნიეროდ, მეორე დღეს ადრე შემოვიდა აკაი მხიარულ გუნებაზე და სესხი დამიბრუნა. თურმე იმ დამენ კარტივი ვარგად მოგეო. საერთოდ კი უფრო აგებდა, ვიდრე იგებდა.

შეიტანა რეგიონალური საგვარეულო საკრებულო

ახშებს უმშვენიერეს გვიართა წარმომადგენლების თანესუფალა აზროვნება, რომელთაც ეროვნული და პატრიოტიკური სულისკვებითა ამალგებდა და აკეთილშობილებდა ჩვენს საზოგადოებას.

დღეს, როცა გასაქანა მიეცა თავისუფალ აზროვნებას, საშუალება ეძლევა ისტორიული გვიარის წარმომადგენლებს იზრუნოს დახვეწილი, ამალგებელი ზნეობის აღორბინებისათვის ერის სასიკეთო საქმეების კეთებასათვის.

ქეთვიან წატიბულის შთაგონების ქალბატონ ია ბაგრატიონ-შუბრაწელის და თ. ციციშვილის თანსობით საფუძველი ჩაეყარა წლობით ნაოცნებარ საქმეს. შეიქმნა საქართველოს ისტორიული საგვარეულოს წარმომადგენელთა და თანამდებობათა საკრებულო.

მასხინძლობდა საკრებულოს გამგეობის წევრი ზ. მარშანია, რომლის ინიციატივით მოხდა სამეგრელოს რეგიონის ძირძველი გვიარების წარმომადგენლების დამიანების, ჩიქოვანების, მხეიძეების, აფაქიძეების, ჩიხუების და სხვების შეკრება ჩამოსულ სტუმრებში ღრმა შთაბეჭდილება დასტოვა ყველასათვის კარგად ცნობილი გვიანტი ჩიქოვანის შვილის ეორა ჩიქოვანის მონახობაში ითუ, როგორ დევიდნენ და ავიწროვებდნენ მათ ოჯახს წლების მანძილზე.

სიტყვებით გამოსულმა საქართველოს საკრებულოს წარმომადგენლებმა ი. ბაგრატიონ-შუბრაწელმა, თ. ლომიძემ, ი. ჩიქოვანმა, ზ. მარშანიამ ილაპარაკეს საგვარეულო საკრებულოს შექმნის მნიშვნელობაზე და ერთხმად აღნიშნეს, რომ ამ საკრებულოს შეუძლია დიდი როლი შეასრულოს საქართველოსა და აფხაზეებს შორის ჩატიბილი ხილის აღდგენაში.

ამ შეხვედრაზე საფუძველი ჩაეყარა ზუგდიდის რეგიონალური საგვარეულო შექმნის საქმეს. ზუგდიდის ძირძველა გვიარების წარმომადგენლებმა რეგიონალური საგვარეულო საკრებულოს თავმჯდომარედ აირჩიეს მალბატონი ჯეორა მარშანია.

გუნება ჩვენი საზრუნავი

ტყე-ბუნების ნაბოძებია. ია ჩვენი უროვნული სიმდიდრეა, საერთო სახალხო კუთვნილება. მეს დიდი მოვლა და გაფრთხილება სჭირდება. იგი სიცოცხლის, დაუმრეტელი წყაროა და ამ წყაროს სიწმინდისა და სისუფთავისათვის ზრუნვა თითოეული ჩვენი თანგანის ღვაძლი საქმეა.

მაგნე ხელები-შორს ტყისაგან!

ნებელს ჩვენი რაიონი. საქარო რევიონში დროული ვიფიქროთ გამოვანების სამშუათებზე. გამოწვანებაზე ფიქრი კი არა, ზოგიერთი ვათანამეგამულე არსებელი დაბალი სისშირის ტყეებში დაცვისა და გატყვეების მაგივრად უნებარე თვოდ კრიან ერთეულ ძირ ხეებს, ნატყეკაფარ ფართობებს ძირკვავენ და ითვისებენ მიწის საყვეთებს იმ მოტივით, რომ ეს აღვლები ადრე მათ წინაარებს ექუთვნოდა.

მიმდინარე წელს გამოვლინებულ

იქნა 17 პირი. რომლებაც დიარბიებულია და ამოღებულია სამი ათასკმდე ჯარბის თანხა, მაგრამ საკითხავია, უშველის ეს ამოღებული თანხები განადგურებულ და დიანაგებულ დედა-ბუნებას? დიარბი თანგანთა თანამეგამულენი ჩიუფიქრით, რას აკეთებთ? გვიყოს, რაც დავაშავეთ! ჩვენს თხოვნა გონს მოვეგოთ და „ტყე შეევნახოთ შვილებს!“

ი. ჯალალდინია, ზუგდიდის სატყეო მეურნეობის დირექტორი.

სს.ს. წიგნები

ბუნებას უზღავდ მოქმედებში...
ნა მისთვის როგორც ფიზიკური,
ასევე სულიერი სიღრმეზე. გულ-
უნა იწმინდა ერთ-ერთი ამ
გაუცხოვანი იყო, რომელთა
სუდროს წასვლა გულსტივილი-
თი აგებებს არა მხოლოდ ან-
ლოგებს, არამედ ქალაქს, სა-
ზოგადოებრიობას.
სიყვარულიც იცოდა. და მე-
გობრობაც, ჭირსა და ლბინში
გამტანი, უანგარო იყო ადამი-
ანებთან ურთიერთობაში. ბედმა
მშვენიერი ოჯახიც არქაა. სასუ-
ალო სკოლა დაამთავრა 1967
წელს. შემდეგ სწავლა გააგრძე-
და თბილისის პოლიტექნიკურ
ინსტიტუტში და მშენებელი ინ-
ჟინერი გახდა. ზავშვიტის სიყ-

ვარული დაედო ოჯახს საძირკველ-
ად. ურთიერთთანადგონასა და
პატივისცემაში გაილია ყმაწვი-
ლობის წლები. ორ ანგელოზ-
გოგამ კი წელს დედის გული

ოჯახი შექმნა, ვერ მოესწრო
ნაოცნებარ ქორწილს მოყვარუ-
ლი მამა.
გოგამ კი წელს დედის გული

შვილთაშვილებში გაგრძელება

ფიქრთ ბირშოს შემხაროდნენ,
ფუდუნა და როზეტა. მათ დაურ-
თიანებაზე ოცნებობდნენ, მაგრამ
გაი, რომ ოჯახის მამას არქე-
რა შვილების მომავლის ბილ-
გა. ტრაგიკულად დასრულდა
მისი სიცოცხლე მე-40 წლის-
თავეში, მხოლოდ 89 გაწაფულს
მოესწრო...
დარჩა შავით მოხილი ახალგა-
ზრდა მუხლზე, ქალიშვილმა

გახარა, თბილისის უნივერსი-
ტეტის ეკონომიკური ფაკულ-
ტეტის პირველი კურსის სტუდ-
ენტი გახდა.
დაიზრდებოდა შვილები, შვი-
ლიშვილებს შესძენენ დედას,
მამის ნათელ ხსოვნას კი სათ-
უთოდ გაუფრთხილდებიან. მისი
ლამაზი სიცოცხლე ხომ წატასა
და გოგას შვილებში, შვილ-
თაშვილებში გაგრძელდება.

დავიწყება არ
უნერია

ხზარად აღმართის ღირსებებს
სათანადოდ ვერ ვაფასებთ მას-
თან სიხალისის გა-
მო, მაგრამ როცა იგი დაგვხორ-
დება, ვხვდებით, თუ რამხელა
პიროვნება დაგვარგებო, ვის გვე-
რდით ყოფნის ბედნიერება
გვერგა.
ალექსანდრე სიქინავა გამორ-
ჩეული ზუგდიდელი იყო, კე-
თილშობილი, ულალატო, დარგის
ჩინებული სპეციალისტი. ერთ-
ადერთი, რასაც იგი დაუნდობ-
ლად ებრძოდა მთელი სიცოც-
ხლის მანძილზე, უპატიოსნება
იყო.
დროის უხასრულს სრბოლა-
ში ბევრ რამეს იგიწყებს ადა,
მიანი, ახალსაც იძენს, მაგრამ
ალექსანდრე სიქინავა ის პიროვნე-
ბა იყო, რომელსაც დავიწყ-
ებას ბურუსი ვერ ერგვა, მუ-
დამ იცოცხლებს მისი ნათელი
ხსოვნა რესპუბლიკის ტრანსპორ-
ტოლებს შორის.
სუთი წელი ატარა იგი ომის
გზებზე სხვადასხვა ფრონტებ-
ზე, ჯილდოები არ აქვდა, წაი-
რგვო დაუბრუნდა მშობლიურ
ზუგდიდს. სხვადასხვა დროს მუ-
შაობდა კავშირგაბმულობის, მე-

აბრეშუქების ხისტემაში, სამ
ათეულ წელზე მეტი კი სამ-
გზარო ტრანსპორტს ემსახურა,
როგორც მოძრავი შემადგენლ-
ობის პარკის უფროსი.
ალექსანდრე თავისი კუთხის
გეგმარტი პატრიოტი იყო,
ახალგაზრდობის დამრიგებელი,
როგორც პროფკავშირული კო-
მიტეტის თავჯატი — პირდაპირი
და სამართლიანი. ვინ არ მო-
ხიბულა მისი შექმნილბე-
ლებით, თვით მალაღი ტრინუნი-
დაწყ კი, როცა საქმე მუშათა
ინტერესების დაცვას შეეხებო-
და. მის სიტყვას და საქმეს
არასოდეს გაუმრუდებია კაცუ-
რი კაცობის ერთხელ არჩეუ-
ლი გზა. ძნელი, პატიოსანი ცხო-
ვრებით იცხოვრა. პირადულით
არასოდეს დახურდაგებულა, მა-
გრამ წიბების სიმძიმემ დათრ-
გუნა მისი სიცოცხლე. უკურ-
ნებელი ზნით შეპყრობილ
იუმორს გრძნობა ბოლომდე
შერჩა, არ წუწუნებდა, აფრად-
ლენილი ხომაღლივით დინებას
მიენდო და რაინდულად დაე-
ლოდა ბუნების უღმობელი გა-
ნაჩენის აღსრულებას.
კოკი შვიტა.

ღმერთმა ძნას, მამა ასახელოს

გვიყვება ვისოცკის ვაჟიშვილი

როგორც ვაჟებში იტყობინებან,
ლეგენდარული მომდერ-
ლის ვლადიმერ ვისოცკის ვაჟი არკადი
კინორეისორ რუბენ
გრიგორიანთან ერთად ერგვანში
იღებს ფილმს. პირველი მარტის
ვაჟით „ტრუდში“ გამოქვეყნებულია
ვრცელი ინტერვიუ ახალგა-
ზრდა სცენარისტთან. მკითხველებს
ვთავაზობთ მცირე ნაწყვეტს
ამ პუბლიკაციიდან:

ბირთვებშიაღმე უიროფითთ
დამოიდებულებანი, ისტორიული
რელობა მახინჯდება ხოლმე.
ბევრი რამ მარინას მოგონებებ-
ში არ შეესაბამება სინამდვი-
ლეს. ჩემი აზრით, ცნობილი
აღმართის პირადი ცხოვრების
ასე აღწერა, ამდაგვარი შეფა-
სებების მიცემა არ არის
ლამაზი, უხერხულია, მიუღებე-
ლიც კი.
—მაგრამ მარინა ხომ ცნობი-
ლი პიროვნებაა, ხელოვნების
„ვარსკვლავია“.
—გთხოვთ კარგად გამოიგოთ:
მე არავითარ შემთხვევაში არ
ვდანაშაულებ მას. მან დიდი
ბოლო ითამაშა მამანების ცხოვ-
რებაში. იგი სწვებზე უფრო ახ-
ლოს იყო მასთან.
—თქვენ ხომ არ აპირებთ რა-
იმე დაწეროთ მამის შესახებ?
—დავწერ, აუცილებლად დაე-
წერ. ოღონდ ჯერ, რომ იტყვ-
იან, ვნებები ჩაცხრეს.

ბირთვებშიაღმე უიროფითთ
დამოიდებულებანი, ისტორიული
რელობა მახინჯდება ხოლმე.
ბევრი რამ მარინას მოგონებებ-
ში არ შეესაბამება სინამდვი-
ლეს. ჩემი აზრით, ცნობილი
აღმართის პირადი ცხოვრების
ასე აღწერა, ამდაგვარი შეფა-
სებების მიცემა არ არის
ლამაზი, უხერხულია, მიუღებე-
ლიც კი.
—მაგრამ მარინა ხომ ცნობი-
ლი პიროვნებაა, ხელოვნების
„ვარსკვლავია“.
—გთხოვთ კარგად გამოიგოთ:
მე არავითარ შემთხვევაში არ
ვდანაშაულებ მას. მან დიდი
ბოლო ითამაშა მამანების ცხოვ-
რებაში. იგი სწვებზე უფრო ახ-
ლოს იყო მასთან.
—თქვენ ხომ არ აპირებთ რა-
იმე დაწეროთ მამის შესახებ?
—დავწერ, აუცილებლად დაე-
წერ. ოღონდ ჯერ, რომ იტყვ-
იან, ვნებები ჩაცხრეს.

—ხელს ხომ არ გიშლიდათ
მამის პოპულარობა?
—მე ვამყობდი მამაჩემით.
ის ჩემთვის იყო პიროვნება,
უბრველეს ყოვლისა. კინოში
მოსვლის ბერე ეს საკითხი თი-
თქმის ნიონსა კიდევ, რამეთუ
ამ სფეროში ცნობილი აღამი-
ანების ოჯახის წევრების ნაკლე-
ბობა არ იგრძნობა. ვაგალი-
თად, ჩემთან სწავლობდნენ
შექმინის ქალიშვილი, ჩუხრაის
შვილიშვილი, შვალეოვის ქალი-
შვილი, ფედია ბონდარსუკი, ტი-
გრან კოსიანი და სხვები. ასე,
რომ „გამორჩეულობის“ გრძნობ-
ა უკვე აღარ გავუხებს.

—რომელი თვისებები მოგწო-
ნდათ ყველაზე მეტად მამის-
ეულ ხასიათში?
—უყვარობა, შრომისმოყვარე-
ობა, იუმორის ამოუწურავი
გრძნობა.
—როგორი იყო თქვენი რე-
აგირება მარინა ვლადის წიგნზე?
—„ვლადიმერ ვისოცკი, ანუ შე-
წყვეტილი სიმღერა“, რამაც
დიდი აჟიოტაჟი გამოიწვია?
—მე ვთვლი, რომ მარინა გუ-
ლწოდელი თავის ნაწერებში.
თუმცა სანამ ჯერ კიდევ ცინ-
ცხალია ჭრილობა და მოგონე-
ბები, ემოციები და ცალკეული

ლოცვისათვის.
წიგნის ავტორი გადმოგვცემს
პონტოს სამეფოს ისტორიასაც,
რომ იგი შეიქმნა ჩრდილო-
აღმოსავლეთ მცირე აზიაში ძვე-
ლი წელთაღრიცხვის მეოთხე
და მესამე საუკუნეთა მიჯ-
ნაზე ალექსანდრე მაკედონელის
იმპერიის ნანგრევებზე, როგორც

თუთა მამა აბრეშუქი

კორტელის კოლმეურნობის
მეაბრეშუქები ხშირად იხსენ-
ებენ იმ დროს, როდესაც ყველა
ოჯახის ეზოს იმშენებდა თუ-
თის ზეები, ხოლო სოფელში კი
კარგად მოვლილი პლანტაციები
შრილებდა. მზადდებოდა 12-15
ტონა აბრეშუმის პარკი.
გავრცელებულმა ავადმყოფო-
ბამ გაანადგურა თუთა. მიუბე-
დავდ ამისა გული არ გაუტეხ-
იათ მეაბრეშუქებს. მაგალი-
თად მეაბრეშუქე ნოდარ ქობა-
ლამ საკუთარ სანერგეში გამო-
ყვანილი თუთით გააშენა ერთი
ჰექტარი პლანტაცია, ამასთან
საკარმიდამო ნაკვეთზე დარგული
აქვს 100 ძირი თუთა. მისმა
ოჯახმა გასულ წელს ჩააბარა 70

კილოგრამი აბრეშუმის პარკი,
ნაირა ლაშხაძე, რომელსაც ასე-
ვე გააჩნია კარგად მოვლილი
თუთის პლანტაცია, შარშან მრე-
წველობას ჩააბარა 80 კილოგ-
რამი აბრეშუმის პარკი. პარკის
მალალი შოსავალი მოიწიეს ვლა-
დიმერე ფიფიამ, ინვა თორდ-
იამ, ბესიკ ლაშხაძემ და სხვებ-
მა.
არის მსუბრველები გააშე-
ნონ თუთა, მაგრამ ირ გვაქვს
მეოთხეაბადე, გვიყირს მისი შო-
ენა.
მეოთხეობის განვითარებისა-
თვის აუცილებელია განითიყონ
მეოთხეაბადე, ბოძებს კი ად-
გულზე დავამზადებთ.
შ. ჯილაძემ,
მთავარი აგრონომი.

თბილისის სახელმწიფო უნი-
ვერსიტეტის გამოცემულმა და-
სტამბა და წიგნად გამოუშვა
საქართველოს მეცნიერებათა აკ-
ადემიის არქეოლოგიური კვლე-
ვის ცენტრის უფროსი მეცნიერ-
თანამშრომლის, საქართველოს
ტექნიკური უნივერსიტეტის დო-
ცენტის თემურ ტარეღლის ძე

ელი ხაროსხის დიბლომით აღი-
ნიშნა, ამით რეკომენდაცია
მიეცა ასპირანტურაში. ასპირან-
ტურის კურსის წარმატებით
გავლის შემდეგ ჩინებულად
დაიცვა სადისერტაციო ნაშრომი
და მიენიჭა ისტორიის მეცნიე-
რებათა კანდიდატის ხარისხი.
სრულიად ახალგაზრდა მეცლე-

ლოცვისათვის.
წიგნის ავტორი გადმოგვცემს
პონტოს სამეფოს ისტორიასაც,
რომ იგი შეიქმნა ჩრდილო-
აღმოსავლეთ მცირე აზიაში ძვე-
ლი წელთაღრიცხვის მეოთხე
და მესამე საუკუნეთა მიჯ-
ნაზე ალექსანდრე მაკედონელის
იმპერიის ნანგრევებზე, როგორც

ნაშრომი ძველი კოლხეთის
ისტორიიდან

თოდუას ნაშრომი „კოლხეთი
პონტოს სამეფოს შემადგენლობ-
აში“, ხსენებული ნაშრომის დი-
რებულბაზე ისიც მითხვებებს
რომ მისი რედაქტორი (დ. სანი-
ქიძე) და რეცენზენტები (ნ. ლო-
მოური, დ. შელოვი) გამოჩინე-
ლი მეცნიერები არიან.
თემურ თოდუა ჩვენი თანა-
შემამულეა, ზუგდიდელია. მან
1978 წელს წარინებთ დამ-
თავრა ქალაქის მეშვიდე საშუა-
ლო სკოლა, ასევე ბეჭითად
ისწავლა თბილისის სახელმწიფო
უნივერსიტეტში და ისტორიის
ფაკულტეტის დოცენტად პირ-

ვარის ახეთი შრომისმოყვარეო-
ბა და ნაჭიერება მეცნიერებ-
აში მისი შემდგომი მიღწევებ-
ის საწინდარია.
სარეცენზიო ნაშრომი სუთი
თავისაგან შედგება. ნაშრომში
გამოყენებულია ისტორიოგრა-
ფიულ-ლიტერატურული წყარ-
ოები და ნუმისმატიკური-არქეო-
ლოგიური მასალები. სქოლიოებში
უზვად შეხვდებით ქართული,
რუსული და უცხოური წიგნებ-
ის დახატულებას. ყოველივე
ეს იმაზე მიუთითებს, რომ
ავტორს სერიოზულად უმუშავ-
ნია ნაშრომის მეცნიერული სრუ-

ერთ-ერთი ჯერ მცირე სახელ-
მწიფო, შემდეგ როგორ გაიზა-
რდა, გავართოვდა და გაძლ-
იერდა იგი. ძალის გამოყენებით
შეიერთა შავი ზღვის სანაპიროს
ბერძნული ქალაქები, აღმოსავ-
ლეთით მოსაზღვრე ქართველ
ტომთა ტერიტორიები, მათი ხა-
ნაპირო ქალაქები.
მთავარ ყურადღებას სარეცენ-
ზიო ნაშრომის ავტორი მანაც
კოლხეთის ისტორიის გადმოც-
ემას უთმობს მამინ, როცა
იგი პონტოს სახელმწიფოს შე-
მადგენლობაში შედიოდა.

განსაკუთრებით გაძლიერდა და
გაფართოვდა პონტოს სამეფო
მითრიდატე მეექვსე ეგპატორის
მეფობის ხანაში (ძვ. წ. 120-88),
რომელმაც დაიპყრო და შემოი-
იერთა არაერთი ქვეყანა და მათ
შორის მთლიანად კოლხეთიც
(ძვ. წ. მეორე და პირველ
საუკუნეთა მიჯნაზე).
მითრიდატე პონტოელი ხანგრ-
ძლივ საომარ მდგომარეობაში
იყო რომთან, არაერთხელ დაა-
მარცხა კიდევ მისი არმიები,
მაგრამ საბოლოოდ მანაც წაა-
გო ომი რომის იმპერიასთან
და პონტოს ვრცელმა და ძლი-
ერმა სამეფომ შეწყვიტა არ-
სებობა ფეფი წელთაღრიცხვის
პირველი საუკუნის შუა წლე-
ბიდან.
სარეცენზიო ნაშრომის ავტო-
რი ხათანადო მეცნიერული
განალიზებით ახასიათებს კოლხ-

ეთის ხამეფოში სოციალ-კულ-
ნომიკური და კულტურული ვით-
არების პონტოს ჩინელმწიფო-
ნთან მის შეერთებამდე და გან-
საკუთრებით ამ სახელმწიფოს
შემადგენლობაში მისი შესვლის
შემდეგ, რამაც მნიშვნელოვანი
გამდენა იქონია კოლხეთის ხამ-
ეფოს საშინაო და გზარეო
მდგომარეობაზე.
პონტოს სახელმწიფოს შემად-
გენლობაში მყოფ კოლხეთის
სამეფოში არსებული ვითარ-
ება ამე სპეციალურად და
საგანგებოდ არავის უმუშავალა
და ამიტომ დაინტერესებული
მკითხველი ავტორის ორიგინალ-
ურ აზრებსა და დასკვნებს
თვითონ გაცნობა წიგნში.
მამანდი პავლოვი,
ზუგდიდის ისტორიული მო-
ქმის წამყვანი მეცნიერ-თანა-
შრომელი.

